

Miljö- och energidepartementet

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 Sundbyberg**Uppdrag om handlingsplan för att genomföra strategin om en giftfri vardag och nå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö 2015–2017**

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kemikalieinspektionen att vidareutveckla handlingsplanen för en giftfri vardag i syfte att intensifiera arbetet för att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö 2015–2017.

Uppdraget

Allmänt om uppdraget

Regeringens kemikaliepolitik har haft sitt fokus på att bättre skydda barnen genom att arbeta för en vardag fri från gifter. Grunden i det arbetet har varit den handlingsplan för en giftfri vardag som regeringen uppdragit åt Kemikalieinspektionen att ta fram för perioden 2011–2014. Handlingsplanen bör, med bibehållet fokus på en giftfri vardag, även omfatta att minska exponering för farliga ämnen i ett livscykelperspektiv för att bidra till att uppnå etappmålet om giftfria och resurseffektiva kretslopp. I budgetpropositionen för 2014 föreslog regeringen att ambitionsnivån höjs och att ytterligare resurser satsas på området. I budgetpropositionen för 2015 aviserade regeringen vidare att Kemikalieinspektionen m.fl. berörda myndigheter skulle få i uppdrag att förtydliga vilka utgångspunkter som ska gälla och vilka områden som ska prioriteras under perioden 2015–2020.

Kemikalieinspektionen ska inom ramen för befintliga anslag utveckla och genomföra kostnadseffektiva åtgärder med ledning av den strategi för att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö som beslutats av regeringen och redovisats för riksdagen (prop. 2013/14:39 På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken). Där det är motiverat av hälso- och miljöskäl och med hänsyn till eventuella negativa effekter för de svenska företagens konkurrenskraft och den inre

marknadens funktion, kan Sverige överväga att gå före med proportionerliga nationella åtgärder inom det icke-harmoniserade området.

Kemikalieinspektionen ska identifiera och genomföra åtgärder för att minska riskerna med farliga kemikalier och åtgärder för att fasa ut och begränsa de farligaste kemikalierna. Barn och unga vuxna är extra känsliga för risker förknippade med gifter och arbetet ska därför fokusera på att skolor, förskolor och andra miljöer där barn vistas ska vara fria från gifter. Information ska vara ett hjälpmedel att driva arbetet framåt.

Kemikalieinspektionen ska analysera och lämna förslag till förändringar i relevant lagstiftning i syfte att stärka regleringen av farliga ämnen. Efter en strategisk analys av bl.a. en avvägning av de nationella insatsernas negativa effekter för svenska företags konkurrenskraft och den inre marknadens funktion och nyttan av insatserna för människors hälsa eller miljön, ska Kemikalieinspektionen lämna förslag om hur Sverige kan arbeta strategiskt när det finns behov av att stärka den gemensamma lagstiftningen. Kemikalieinspektionen ska där det är lämpligt lämna förslag till nationell lagstiftning mot farliga kemikalier när EU-lagstiftningen inte ger ett tillräckligt skydd. När behov av styrmedel identifieras ska förslag om styrmedel tas fram.

Nationella begränsningar

Kemikalieinspektionen ska undersöka och i lämpliga fall föreslå nationella åtgärder och om det bedöms nödvändigt nationella begränsningar. Särskilt fokus ska vara på farliga ämnen som barn och unga vuxna kommer i kontakt med i sin närmiljö, exempel på områden som Kemikalieinspektionen ska titta närmare på är

- a) viss användning av bisfenoler med undantag av material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel och i övrigt inte dubblera vad Bisfenol A-utredningen (M 2014:02) presenterar,
- b) mikroplaster samt,
- c) triklosan, och andra klorerade konserveringsmedel i kosmetiska produkter.

Kemikalieinspektionen ska, där det är lämpligt, lämna förslag till nationella regleringar och/eller EU-regleringar samt andra åtgärder för att minska utsläppande på marknaden, användningen och/eller verkningar av kemiska produkter och varor som innehåller högfluorerade ämnen senast juli 2016. I detta arbete ska särskilt beaktas behovet av och förutsättningar för reglering av brandsläckningsskum med högfluorerade ämnen.

Strategi för arbetet med högfluorerade ämnen

Kemikalieinspektionen ska, utöver vad som framgår under Nationella begränsningar, ta fram ett nationellt åtgärdsprogram för högfluorerade ämnen. I detta arbete ingår att vara pådrivande i de nätverk som bildats

av Kemikalieinspektionen tillsammans med ett flertal myndigheter och andra aktörer och att verka för att öka kunskapsbasen om högfluorerade ämnen. Kemikalieinspektionen ska göra en kartläggning av användningen av högfluorerade ämnen och förekomsten av alternativa ämnen och material och delrapportera detta till regeringen senast juni 2015. Kemikalieinspektionen ska verka för att företag frivilligt ersätter högfluorerade ämnen med mindre farliga ämnen eller material. Kemikalieinspektionen ska verka för att en handlingsplan initieras inom EU.

Ökad satsning på information om farliga ämnen

Kemikalieinspektionen ska verka för att vägledningen om miljöanpassad upphandling för förskolor, som tagits fram i samarbete med Konkurrensverket, blir känd hos och tillämpas av landsting och kommuner. Informationsarbetet bör även vara inriktat på upphandlare för skolor och förskolor.

Kemikalieinspektionen ska initiera ett nätverk för kommuner i syfte att informera och ta fram goda exempel på arbete med kemikalier. Nätverket ska särskilt fokusera på barn och unga vuxna.

Genomförande och redovisning av uppdraget

En bedömning av effekter för miljö, hälsa, näringsliv och den fria rörligheten av varor och tjänster samt internationell handel av föreslagna åtgärder ska göras. Konsekvenser för myndigheter och företag ska redovisas.

Kemikalieinspektionen ska genomföra uppdraget i samarbete med företrädare för näringslivet, konsumentorganisationer, miljöorganisationer och berörda myndigheter, särskilt Naturvårdsverket, Konsumentverket, Statens jordbruksverk, Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Läke-medelsverket, Konkurrensverket, Statens geotekniska institut samt Kommerskollegium. Förslag till åtgärder som faller inom en annan myndighets ansvarsområde än Kemikalieinspektionens ska lämnas i samråd med denna myndighet. Vidare ska Kemikalieinspektionen ha regelbundna avstämningar med Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet).

I de delar Kemikalieinspektionen föreslår författningsändringar ska fullständiga författningsförslag redovisas. Konsekvenserna av de förslag som lämnas ska analyseras och redovisas i en konsekvensutredning. Förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska då tillämpas.

I det fall förslagen har statsfinansiella konsekvenser ska Kemikalieinspektionen föreslå en finansiering.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 september 2017.

På regeringens vägnar

Åsa Romson

Johanna Kirsten

Kopia till

Kommerskollegium
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Folkhälsomyndigheten
Konsumentverket
Läkemedelsverket
Naturvårdsverket
Statens geotekniska institut
Livsmedelsverket
Statens jordbruksverk
Konkurrensverket